

Περιεχόμενα

Πρόλογος	13
Ακρωνύμια	15
Χωρικός σχεδιασμός στην ψηφιακή εποχή: Μια εισαγωγή στα κεντρικά ζητήματα	15

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Στοιχεώδες ή μήπως όχι; Η διαδρομή του χωρικού σχεδιασμού από τη συστημική ισορροπία στην εξελικτική προσαρμογή	29
1.1 Εισαγωγή	29
1.2 Οι κεντρικές συνιστώσες της εξελικτικής προσέγγισης.....	30
1.2.1 Βασικές έννοιες της εξελικτικής θεωρίας διακυβέρνησης.....	30
1.2.2 Η εγκυρότητα της επιστημονικής γνώσης και ο ρόλος των τεκμηρίων.....	32
1.2.3 Ο χωρικός σχεδιασμός ως διαδικασία εξελικτικής διακυβέρνησης	34
1.3 Η πορεία του χωρικού σχεδιασμού κατά την περίοδο 1960-2020	37
1.3.1 Η περίοδος 1960-1980: από το συστημικό πρότυπο στην παραγωγή τουχώρου και την αμφισβήτηση του σχεδιασμού.....	37
1.3.2 Η περίοδος 1980-2000: από τις αποσπασματικές παρεμβάσεις στον στρατηγικό σχεδιασμό και τη βιώσιμη ανάπτυξη	40
1.3.3 Ο σχεδιασμός του 21ου αιώνα: βιώσιμοι, έξυπνοι και ευφυείς χώροι	45
1.4 Συμπεράσματα για την εξελικτική πορεία του χωρικού σχεδιασμού	52
Βιβλιογραφικές Αναφορές	56

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Η Φυσικο-ψηφιακή ευφυΐα στον χωρικό σχεδιασμό.....	63
2.1 Εισαγωγή	63
2.2 Η φυσικο-ψηφιακή ευφυΐα στον χώρο και τα βασικά στοιχεία της.....	65
2.2.1 Ο ανθρώπινος παράγοντας.....	65
2.2.2 Η τεχνητή ευφυΐα.....	66

2.2.3 Συλλογική και συνεργατική ευφυΐα.....	69
2.3 Εκφάνσεις της φυσικο-ψηφιακής ευφυΐας στον χώρο.....	72
2.3.1 Σύνδεση ψηφιακών στοιχείων.....	72
2.3.2 Έξυπνες πόλεις και οικοσυστήματα.....	75
2.4 Συμπεράσματα	82
Βιβλιογραφικές Αναφορές	84

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Ο χωρικός σχεδιασμός για τη βιώσιμη ανάπτυξη των πόλεων

στο μετασχηματιστικό τοπίο της ψηφιακή εποχής.....	95
3.1 Εισαγωγή	95
3.2 Οι πόλεις απέναντι στις παγκόσμιες αλλαγές και κρίσεις.....	96
3.3 Η αναζήτηση των βιώσιμων μορφών αστικής ανάπτυξης στην ψηφιακή εποχή και η συμβολή των μεγάλων δεδομένων.....	106
3.3.1 Χωρικός σχεδιασμός και διαστάσεις της βιώσιμης αστικής ανάπτυξης: μια σύντομη ανασκόπηση.....	106
3.3.2 Η αναζήτηση των επιδράσεων της τεχνολογίας στην αστική μορφή.....	109
3.3.3 Η συμβολή των μεγάλων δεδομένων στη μελέτη και αναζήτηση της βιώσιμης αστικής μορφής.....	114
3.4 Εφαρμογές με μεγάλα δεδομένα στον χωρικό σχεδιασμό των πόλεων: η περίπτωση του ψηφιακού δίδυμου πόλης.....	119
3.4.1 Χαρακτηριστικά του ψηφιακού δίδυμου πόλης.....	119
3.4.2 Παραδείγματα εφαρμογών δίδυμης πόλης.....	123
3.5 Αντί συμπερασμάτων: Σκέψεις και προβληματισμοί για τη χρήση των ψηφιακών εφαρμογών και των μεγάλων δεδομένων στον χωρικό σχεδιασμό των πόλεων.....	130
Βιβλιογραφικές Αναφορές	135

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Η πολυπλοκότητα των πόλεων και η ενωμάτωση των ευφυών πρακτικών

στα στρατηγικά χωρικά σχέδια.....	145
4.1 Εισαγωγή	145
4.2 Ο χώρος της πόλης ως πολύπλοκο σύστημα.....	146
4.2.1 Η θεωρία της αστικής πολυπλοκότητας μέσα από τους κύριους εκφραστές της, ως μεθοδολογικό εργαλείο για τη μελέτη της πόλης.....	149
4.2.2 Πολυπλοκότητα και έξυπνη πόλη	156
4.3 Εμπειρίες από την προσπάθεια ενσωμάτωσης έξυπνων λύσεων στον στρατηγικό χωρικό σχεδιασμό των πόλεων	159
4.3.1 Λονδίνο: «Σχέδιο του Λονδίνου 2021» (London plan 2021).....	161

4.3.2 Βερολίνο: «Σχέδιο Χρήσεων Γης του Βερολίνου 2015/2021» και «Στρατηγική της Έξυπνης πόλης του Βερολίνου» (Flächennutzungsplanung Berlin) – (Smart City-Strategie Berlin)	164
4.3.3 Όσλο: «Σχέδιο Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης του Όσλο 2018» (Kommuneplan for Oslo 2018)	168
4.4 Συμπεράσματα	173
Βιβλιογραφικές Αναφορές	176

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Μέσα κοινωνικής δικτύωσης και μεταφορά γνώσεων: Μια αστική προοπτική	181
5.1 Εισαγωγή	181
5.2 Ο Παγκόσμιος Ιστός και τα πρότυπα Web 2.0, Web 3.0 από χωρική άποψη	184
5.3 Η κοινωνικότητα της γνώσης και των ψηφιακών τεχνολογιών	188
5.4 Τοπικοί βόμβοι, παγκόσμιοι αγωγοί και μέσα κοινωνικής δικτύωσης για τη μεταφορά γνώσης	190
5.5 Μέσα κοινωνικής δικτύωσης και αλληλεπιδράσεις που σχετίζονται με τη γνώση: μια χωρική συζήτηση	198
5.6 Συμπεράσματα	202
Βιβλιογραφικές Αναφορές	203

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Αποφασίζοντας με τεκμήρια: Η διαχρονική συμβολή της γνώσης στον χωρικό σχεδιασμό των μεταφορών	219
6.1 Εισαγωγή	219
6.2 Εξέλιξη των θεωρητικών προσεγγίσεων στον χωρικό σχεδιασμό των μεταφορών	221
6.3 Διαμόρφωση και αποτίμηση πολιτικών με βάση τεκμήρια	231
6.3.1 Καθορισμός των βασικών παραμέτρων για τον χωρικό σχεδιασμό των μεταφορών	232
6.3.2 Αρχές και μέθοδοι διαμόρφωσης και αποτίμησης των πολιτικών	236
6.3.3 Σύνθεση της θεωρητικής γνώσης με τις προτεραιότητες πολιτικής: Το παράδειγμα της Βιέννης	245
6.4 Συμπεράσματα	250
Βιβλιογραφικές Αναφορές	252

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Προκλήσεις και ευκαιρίες για τον ολοκληρωμένο σχεδιασμό μεταφορών από την εφαρμογή των αυτόνομων οχημάτων στα δίκτυα των πόλεων	259
7.1 Εισαγωγή	259
7.2 Αποσαφήνιση όρων	261
7.3 Αυτόνομα οχήματα και βιώσιμη αστική ανάπτυξη	267
7.3.1 Ένταξη των αυτόνομων οχημάτων στο πλαίσιο της αστικής κινητικότητας και των υποδομών	267
7.3.2 Επιπτώσεις των αυτόνομων οχημάτων στην ενέργεια, στο περιβάλλον και στην κλιματική αλλαγή	272
7.3.3 Διαστάσεις επιπτώσεων των αυτόνομων οχημάτων στην οικονομική δραστηριότητα	274
7.3.4 Κοινωνικές επιδράσεις των αυτόνομων οχημάτων και κοινωνική αποδοχή	277
7.4 Τα δεδομένα από τη χρήση των αυτόνομων οχημάτων και οι προοπτικές για τον ολοκληρωμένο σχεδιασμό μεταφορών	280
7.4.1 Η περίοδος της εισαγωγής των αυτόνομων οχημάτων στα αστικά οδικά δίκτυα	281
7.4.2 Η περίοδος της ευρείας εφαρμογής των αυτόνομων οχημάτων στα αστικά οδικά δίκτυα	283
7.5 Συμπεράσματα	286
Βιβλιογραφικές Αναφορές	289

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

Αποτιμώντας την πρόοδο προς τη βιώσιμη αστική κινητικότητα: Η χρήση των δεικτών και οι νέοι ορίζοντες στην ψηφιακή εποχή	297
8.1 Εισαγωγή	297
8.2 Η έννοια της βιώσιμης αστικής κινητικότητας	299
8.2.1 Ο ρόλος του τομέα των μεταφορών	299
8.2.2 Περιγράφοντας/Ορίζοντας τη βιώσιμη αστική κινητικότητα	304
8.3 Δείκτες: Ένα σημαντικό εργαλείο σχεδιασμού	307
8.3.1 Ορισμός και χαρακτηριστικά δεικτών	307
8.3.2 Ποιοτικά κριτήρια επιλογής δεικτών	310
8.4 Δείκτες βιώσιμης αστικής κινητικότητας & ψηφιακή εποχή	317
8.5 Συμπεράσματα	332
Βιβλιογραφικές Αναφορές	333

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

Η πρόκληση των μαζικών δεδομένων για τα ολοκληρωμένα μοντέλα χρήσεων και μεταφορών.....	341
9.1 Εισαγωγή.....	341
9.2 Ολοκληρωμένα μοντέλα χρήσεων γης και μεταφορών.....	343
9.2.1 Ο ρόλος των ολοκληρωμένων μοντέλων χρήσεων γης και μεταφορών στον σχεδιασμό.....	343
9.2.2 Τα δεδομένα ως «κλειδί» για την εξέλιξη των ολοκληρωμένων μοντέλων χρήσεων γης και μεταφορών.....	352
9.3 Η εφαρμογή των ολοκληρωμένων μοντέλων χρήσεων γης και μεταφορών στον ελληνικό χώρο.....	360
9.3.1 Τάσεις και προοπτικές στη χρήση των μοντέλων και τα διαθέσιμα δεδομένα.....	360
9.3.2 Αποκρίσεις και δυνατότητες των ψηφιακών εφαρμογών.....	368
9.5 Συμπεράσματα.....	376
Βιβλιογραφικές Αναφορές.....	378

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10

Δεδομένα μέσω κοινωνικής δικτύωσης και χωρικός σχεδιασμός των μεταφορών: Δυνατότες και προοπτικές.....	385
10.1 Εισαγωγή.....	385
10.2 Μέσα κοινωνικής δικτύωσης & μεταφορές: λειτουργίες και δυνατότητες.....	387
10.2.1 Κατηγορίες μέσων κοινωνικής δικτύωσης.....	389
10.2.2 Εξόρυξη δεδομένων.....	390
10.3 Αξιοποίηση δεδομένων από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης στον χωρικό σχεδιασμό των μεταφορών.....	393
10.4 Η συμβολή των μέσων κοινωνικής δικτύωσης στη διεύρυνση της συμμετοχικής προσέγγισης του χωρικού σχεδιασμού.....	401
10.5 Συμπεράσματα.....	407
Βιβλιογραφικές Αναφορές.....	409